

یادداشت

شرایط برای گفت وگو فراهم شود

ناصر قوامی

نماینده اسبق مجلس

پیشنهاد گفت وگو در جامعه خوب است اما به شرطی که طرف مقابل در گفت وگو به رسمیت شناخته شود و اعتراض شنیده شود. لذا زمانی که شرایط و بستر برای گفت وگو فراهم نیست و طرفین یکدیگر را به رسمیت نمی شناسند زمینه‌ای برای گفت وگو فراهم نمی‌شود. گفت وگو زمانی شکل می گیرد که دو طرف در نقاطی اشتراک نظر داشته باشند و گفت وگو برای حل مشکلات و مرتفع کردن آنها صورت گیرد. صحبت رئیس قوه قضائیه در خصوص گفت وگو و مذاکره بسیار خوب و مطلوب است اما باید ابتدا زمینه‌ها و رسمیت یافتن طرف مقابل محقق شود سپس به این امر پرداخته شود. لذا باید مشخص شود که با چه جریانی قرار است گفت وگو صورت گیرد، چراکه مشخص نیست جریانی که در خیابان است اصولا معتقد به گفت وگو باشد. از طرفی هم سال ها اصلاح طلبان گفتند که گفت وگوها را در سطوح مختلف راه بیندازید و در عرصه‌های مختلف اصلاحاتی صورت گیرد اما این اتفاق نیفتاد. لذا به نظر می‌رسد که برای ایجاد گفت وگویی موثر در قدم اول باید طرف مقابل و اعتراض به رسمیت شناخته شود و دولت اعلام کند که معترضین به‌طور قانونی می‌توانند در مکانی مشخص در ساعتی خاص اعتراض مسالمت آمیز داشته باشند و پلیس هم امنیت این تجمع اعتراضی را بر عهده گیرد که نه مشکلاتی به‌وجود آید نه اینکه امکان عمومی تخریب شود. اگر چنین رویکردی پیاده شود و این اعتراض به رسمیت شناخته شود آن زمان است که مردم اعتراض خود را انجام خواهند داد و پس از آن نمایندگانی را تعیین خواهند کرد که بروند و گفت وگو کنند. البته نکته قابل توجه دیگر نیز این است که اساسا مباحثی مثل گفت وگو در جامعه باید در ساحت سیاسی و از سوی احزاب و تشکل ها مطرح شود نه اینکه دولت یا دستگاه قضایی بخواهد برای آن پیشقدم شود. اما احزاب هم که برای تجمع و اعتراض درخواست می دهند یا در خواست شان موافقت نمی‌شود. چه اینکه اکنون این احزاب نیستند که در خیابان ها حضور دارند. روال کار این است که با احزاب مجوز برپایی تجمع یا راهپیمایی داده شود که این اتفاق تاکنون صورت نگرفته است. لذا وقتی زیر ساخت فراهم نباشد نمی‌توان انتظار ایجاد گفت وگو داشت.

در پیچه

جعفر قتاد باشی:

سیکاو شانگهای می‌تواند حلقه اتصال روابط اقتصادی ایران با جهان باشد

یک تحلیلگر مسائل بین‌الملل در ارزیابی خود از سفر رئیس‌جمهور به قزاقستان و حضور در اجلاس سیکا گفت: امروز جمهوری اسلامی ایران در جایگاه بسیار مهمی از نظر اقتصادی و انرژی قرار گرفته ضمن آنکه موضوع راه ابریشم و تلاش چین برای احیای آن، یک موقعیت راهبردی برای ایران فراهم کرده است. جعفر قتاد باشی با اشاره به توان ایران در حوزه انرژی و نیز بازار ۸۵ میلیونی کشور مان افزود: دسترسی کشورمان از شمال و جنوب به دریای خزر و خلیج فارس آن را به حلقه اتصال بین اروپا و کشورهای حاشیه مدیترانه تبدیل کرده که این امکان را می‌دهد به عنوان کشوری مهم و شاخص و محور بسیاری از همکاری‌های اقتصادی تلقی شویم. وی افزود: حضور در اجلاس‌های بین‌المللی همچون سیکا برای ایران که تلاش دارد وارد عرصه و دور جدیدی از فعالیت‌های گسترده اقتصادی با همسایگان شود و راه‌های جدیدی برای تجارت خود بیابد، بسیار مهم است زیرا حلقه اتصال بر نامه‌های اقتصاد داخلی با واقعیت‌های اقتصادی جهان همین همکاری‌های اقتصادی است. این تحلیلگر مسائل بین‌الملل بیان کرد: ارتباطات متقابل اقتصادی، راه‌های گسترش همکاری‌های سیاسی در عرصه بین‌المللی را هموار می‌کند ضمن اینکه همکاری با کشورهای منطقه کمک می‌کند تا در برابر سیاست‌های یکسویه غربی‌ها به خوبی ایستادی کنیم. وی دو راهبرد بسیار خوب اتخاذ شده از دولت سیزدهم در زمینه توسعه همکاری‌های اقتصادی با همسایگان و فعال کردن معاونت اقتصادی وزارت خارجه دانست و گفت: سفرهایی که امروز صورت می‌گیرد منطق با این راهبرد کلان کشور است. کارشناس مسائل بین‌الملل با اشاره به حضور رئیس‌جمهور در اجلاس بین‌المللی سیکا و تقویت دیپلماسی با همسایگان اظهار کرد: همکاری‌های اقتصادی می‌تواند زیربنای گسترش همکاری‌های فرهنگی، سیاسی و حتی امنیتی در منطقه باشد. زمانی که ما با کشورهای آسیای میانه و سایر کشورهای همسایه وارد همکاری اقتصادی شویم، زمینه تبادلات فرهنگی، موضع گیری‌های همدان و همسو در مجامع بین‌المللی هم فراهم می‌شود. قتاد باشی با بیان اینکه همکاری‌های اقتصادی با کشورهای پیرامونی، منطقه امن تر می‌شود، تصریح کرد: تجربه نشان داده هر منطقه از جهان که دارای تبادلات اقتصادی گسترده و رفت و آمدهای مبتنی بر اقتصاد میان این کشورها بوده، امنیت هم در آن منطقه برقرار شده است و محدودیت و کاهش خطرات ناشی جرایم سازمان یافته و عبور تبهکاران از مرزها، ترویج قاچاق و تروررسم – که امروز به شکل خطر جدی همه کشورها را تهدید می‌کند – را به‌دنبال داشته است. این کارشناس مسائل منطقه، با بیان اینکه موضوع قاچاق کالا امروز به اقتصاد همه کشورها ضربه زده است، گفت: زمانی که ما تبادل اقتصادی با کشورها داشته باشیم امنیتی برقرار می‌شود که در سایه آن قاچاق کالا و ضربه اقتصادی ناشی از آن کاهش پیدا کند و به عبارتی پایه‌های اصلی اقتصاد پیشرفته و فعال و برآورده شدن نیازهای ما از راه‌های درست بین‌المللی و تثبیت و ارتقای جایگاه ما از نظر سیاسی و اقتصادی در کل منطقه است.

آلبرت بغزبان در گفت وگو با «آرمان ملی»:

افزایش رفاه مردم

پاسخ مناسبی به مطالبات

معترضان است

ادامه فیلترینگ هزینه‌های اقتصادی زیادی به کشور تحمیل می‌کند

رویکرد دولت در پاسخ به معترضان نباید مبتنی بر شوک درمانی باشد

گرانی‌ها آستانه تحمل مردم را پایین آورده است

آرمان ملی – احسان انصاری: عوامل اقتصادی به چه میزان در اعتراضات اخیر نقش داشته است؟ فیلترینگ و محدود کردن فضای مجازی چه تبعات اقتصادی خواهد داشت؟ «آرمان ملی» برای پاسخ به این سوالات با دکتر آلبرت بغزبان، اقتصاددان گفت وگو کرده است. استاد دانشگاه تهران معتقد است: «هر چه دولت‌ها میزان رفاه مردم را بیشتر کند به همان اندازه آستانه تحمل مردم افزایش پیدا می‌کند و مردم به سمت اعتراض در خیابان حرکت نمی‌کنند. به همین دلیل می‌توان یکی از راهکارهای اصولی پاسخ به مطالبات معترضان را افزایش رفاه مردم در نظر گرفت. در نتیجه اعتراضات اخیر می‌تواند پاسخ اقتصادی داشته باشد. نکته مهم در این زمینه این است که مشکلات اقتصادی نیز به‌راحتی حل نمی‌شود و تا زمانی که دولت به خوبی روی قیمت‌ها نظارت نکند و دارای برنامه مدون نباشد نمی‌تواند مشکلات اقتصادی مردم را حل کند. رویکرد دولت در این زمینه نباید اقتضائی و دستخوش شوک اقتصادی و مذاکرات هسته‌ای باشد.» در ادامه ما حاصل این گفت وگور امی خوانید.

به برخی سازمان‌ها یا رخ می‌دهد وضعیت اقتصادی کشور را به این نقطه رسانده است. چرا قیمت‌ها باید مرتب تغییر کند؟ مگر شرایط اقتصادی تغییر کرده که قیمت‌ها تغییر می‌کند؟ افسار گسیختگی در اقتصاد به دلیل سیاست‌هایی بوده که دولت‌ها اجرا کرده‌اند و نه تحریم‌ها. در یک سال گذشته قیمت اغلب کالا‌های مورد نیاز مردم چند برابر شد، از سوی دیگر خرید خودرو و مسکن برای مردم ایران به رویا تبدیل شده است. آن چیزی که مشخص است این است که وضعیت اقتصادی از حالت وخامت خارج نشده است. وضعیت اقتصادی بیشتر از وضعیت چالش خارج شده و عادی شده است. به همین دلیل هنوز نمی‌توانیم برای برنامه‌های اقتصادی دولت دستاوردهایی در نظر گرفت

مگر اینکه این دستاوردها در آینده خود را نشان بدهد.

دولت باید در نیمه آذرماه بودجه سال آینده را به مجلس تحویل بدهد. یا توجه به وضعیت اقتصادی مردم دولت باید چه الزاماتی را در بودجه سال آینده لحاظ کند؟

بودجه سندی است که در راستای برنامه توسعه تدوین می‌شود. بودجه سالانه نیز یک پنجم برنامه توسعه بلند مدت به شمار می‌رود. در شرایط کنونی تنها چیزی که در بودجه کشور قابل مشاهده است برخی الزامات است و بلکه اهداف رانمی‌توان مشاهده کرد. بودجه تنها برخی مسائل را از نظر اقتصادی برای سازمان‌ها و نهادهای الزام آور می‌کند و دولت را متعهد می‌کند که آنها را انجام بدهد. با این وجود

بین عده‌های بودجه و مقوله توسعه با توجه به شرایط کشور نمی‌توان انتظار اقدامات ابتکاری و معجزه از دولت برای حل مشکلات داشته باشیم. موضوع اصلی در این زمینه اراده است. این سخن به این معناست که اگر اراده وجود داشته باشد دولت می‌تواند به سراغ فرار مالیاتی برود از معافیت‌های بیجا جلوگیری کند. اگر اراده وجود داشته باشد دولت به سراغ شرکت‌هایی می‌رود که در بودجه دولت را می‌بلعند یا به سراغ بانک‌هایی می‌رود که بدهکاران بزرگ دارند اما هیچ‌گاه دنبال بدهکاران بزرگ بانکی خود نیستند. این اقداماتی است که می‌توان در کوتاه مدت و در عرض یک یا دو هفته نیز به آن رسیدگی کرد و اصلا به بلندمدت نمی‌رسد. اگر اراده وجود نداشته باشد شرایط مانند دولت قبلی می‌شود. در ۸ سال گذشته همواره عنوان شد که دولت قصد دارد نگاه‌داری بانک‌ها را کاهش بدهد تا بانک‌ها منابع مازاد را بفروشند. بانک‌ها نیز منابع خود را به قسمت املاک منتقل کرده‌اند. رسیدگی به این امور نیاز به برنامه ندارد و بلکه به اراده نیاز دارد. واقعیت این است که

اراده در این دولت وجود دارد اما هنوز ما خبری در این دولت که فلان بدهکار بزرگ بانکی دستگیر شده و پول‌های آن نیز برهسته مشاهده نکرده‌ایم. امروز مردم با این سؤال مواجه هستند که اگر سلطان‌های دلار، سکه و... را پیدا می‌کنیم و مجازات می‌کنیم پس چرا قیمت کالا‌های مورد نیاز مردم کاهش پیدا نمی‌کند.

گرانی‌ها و تورم و افزایش قیمت کالا‌های مورد نیاز مردم شرایطی را به وجود آورده بود که مردم تحت فشار روانی قرار بگیرند و آستانه تحمل آنها پایین بیاید

اراده در این دولت وجود دارد اما هنوز ما خبری در این دولت که فلان بدهکار بزرگ بانکی دستگیر شده و پول‌های آن نیز برهسته مشاهده نکرده‌ایم. امروز مردم با این سؤال مواجه هستند که اگر سلطان‌های دلار، سکه و... را پیدا می‌کنیم و مجازات می‌کنیم پس چرا قیمت کالا‌های مورد نیاز مردم کاهش پیدا نمی‌کند.

اگر دولت خیلی زودتر در زمینه مذاکرات هسته‌ای تلاش می‌کرد به نتیجه برسد برخی از مشکلات اقتصادی مردم حل می‌شد. فر سایشی شدن و در نهایت به نتیجه نرسیدن برجام چه تأثیری در وضعیت اقتصادی داشته است؟

وضعیت مذاکرات پیچیده شده است. این در حالی است که آمریکانیز عجله‌ای برای توافق ندارد و به بهانه‌های مختلف زمان توافق را به تأخیر می‌اندازد. آن چیزی که مشخص است این است که اگر مذاکرات به نتیجه برسد به سود اقتصاد ایران است و برخی از مشکلات اقتصادی از بین می‌رود. نکته دیگر اینکه در شرایط کنونی تحریم‌ها روز به روز بیشتر می‌شود. در چنین شرایطی هزینه برداشته شدن تحریم‌ها نیز بیشتر خواهد شد و در آینده برای کشور چالش ایجاد خواهد کرد. دولت باید تلاش کند برجام را احیا کند تا بتواند به صورت جدی با چالش‌های اقتصادی مواجه شود. در این زمینه آمریکا باید از برخی مواضع خود عقب‌نشینی کند. اینکه دولت گمان کند قرارداد با برخی کشورها می‌تواند جایگزین برجام شود در واقع چنین نیست. اگر ما به این قراردادها اکتفا کنیم آمریکا دیر یا زود تحریم‌های خود را سنگین تر می‌کند و راه‌هایی که ما برای دور زدن تحریم‌ها و ارتباط با این کشورها پیدا کرده‌ایم را خواهد بست. برجام یک موضوع سیاسی است و به دلایل سیاسی نیز تاکنون به نتیجه نرسیده است. تبعات بر جام اقتصادی بوده است. اینکه آمریکا ما را تحریم کرده به دلیل شرایط اقتصادی نبوده، بلکه به دلایل سیاسی بوده است. با این وجود فشار حداکثری روی اقتصاد کشور ایجاد شده است. در زمینه سیاسی نیز این مسئولان سیاسی کشور هستند که

تصمیم گیرندگان نهایی هستند. از نظر اقتصادی تحریم‌ها همواره محدود کننده و چالش آفرین بوده‌اند. تحریم مانند این است که دست و پای یک نفر را ببندید و به وی بگویید شما باید خودی‌تان را حل کنید. شاید وی حتی شما را حل کند هم بلد نباشد اما در شرایطی که دست و پای وی بسته است وی حتی نمی‌تواند شما کردن را یاد بگیرد. من هیچ اقتصاددانی را سراغ ندارم که تحریم را توجیه کند. ممکن است در شرایط اضطرار تلاش‌ها بیشتر شود و کشورها تلاش کنند نیازهای خود را مرتفع کنند اما این وضعیت برای شرایط اضطرار است. من معتقدم مادر شرایط

عادی نیز می‌توانیم این اقدامات را انجام بدهیم و تلاش‌های خود را بیشتر کنیم و حتما نیاز نیست در شرایط اضطرار قرار داشته باشیم.

فیلتر شبکه‌های اجتماعی که محلی برای کسب و کار و فعالیت اقتصادی برخی اقشار جامعه بود چه خسارت‌هایی به همراه خواهد داشت؟
واقعیت این است که اگر زمان فیلترینگ افزایش پیدا کند و شبکه‌های اجتماعی تا مدت زیادی محدود شوند هزینه‌های اقتصادی زیادی برای کشور ایجاد می‌کند. البته فعالیت‌های اقتصادی که در فضای مجازی صورت می‌گیرد حجم بالایی در اقتصاد کشور ندارد و به جی دی پی و بخش صنعت آسیب نرسانده است. آنچه در فضای مجازی از نظر اقتصادی صورت می‌گرفت نیز بیشتر توزیعی بود و نه تولیدی. از سوی دیگر فعالیت‌هایی که در فضای مجازی صورت می‌گرفت بیشتر به پخش خدمات ارتباط پیدامی‌کرد. فیلترینگ به جز فعالیت‌های اقتصادی در زمینه‌های آموزشی نیز مشکلاتی به وجود آورده است. در شرایط کنونی بسیاری از ارتباطات علمی بین اساتید دانشگاه و دانشجویان به این دلیل محدود شده یا با مشکل مواجه شده است. به همین دلیل نیز ادامه پیدا کردن این وضعیت هزینه‌هایی به کشور تحمیل خواهد کرد.

نگره

سه سناریوی احتمالی واتساپ اینستاگرام و اینترنت بین الملل

پس از اعمال محدودیت‌های امنیتی اخیر برای محدودسازی پلتفرم‌های خارجی و همچنین قطع پهنای باند اینترنت بین‌الملل در ساعاتی از روز در شبکه موبایلی کشور، بسیاری از کارشناسان با برشمردن ویژگی‌های طرح صیانت چون فیلترینگ پلتفرم‌های خارجی بدون مجوز، گوگل سیف و مواردی از این دست اینکه پورت‌های دسترسی به بسیاری از فیلتر شکن‌ها بسته شده و دسترسی به اینترنت بین‌الملل به حداقل رسیده است. خبر آنلاین نوشت: این ادعا اما بارها از سوی مقامات مختلف دولت و نمایندگان مجلس تکذیب شده است و حتی تعدادی از طراحان اصلی طرح صیانت با انتقاد از دیگر نمایندگان‌شان در مجلس می‌گویند آنچه امروز در قالب محدودیت‌های امنیتی اعمال شده به دلیل عدم تصویب و اجرای آن طرح است. اولین منتقد این شرایط مرتضی آقاثرانی بود که هفته قبل در سخنرانی‌اش گفت: «دو سال چند نماینده مجلس طرح ما را برای صیانت از فضای مجازی معطل نگه داشتند.» او که گفته بود فیلترینگ راهکار نیست. اما شبکه ملی اطلاعات که بستر اصلی تمام ارتباطات داخلی خواهد شد و در یک ماهه اخیر اکثر بخش‌های خدماتی بر این پایه فعالیت داشته‌اند، ۵۰ درصد توسعه فیزیکی داشته است. این رازارغ پور وزیر ارتباطات گفته و تاکید داشته ۴۰ درصد این پیشرفت در دوره دولت روحانی و محمد جواد آذری جهرمی رخ داده است. وزیری که همچنان در مقام کارشناس مخالف محدودیت‌هاست.

◀ **نظر وزیر ارتباطات چیست؟**

عباسی زارع‌پور اما اعتقاد دارد باید با تلاش بیشتر شبکه ملی اطلاعات هرچه زودتر تکمیل شود. او به رغم اینکه چند بار تاکید کرده محدودیت‌های اخیر امنیتی هستند و خارج از مسئولیتش اما تاکید دارد که با حمایت از پلتفرم‌های داخلی و توسعه شبکه ملی اطلاعات به ۶۰ درصد تا پایان اسما، تلاش خواهد کرد تا فضایی را برای کاربران ایرانی ایجاد کند که فعالیت‌شان را بر بستر پلتفرم‌های داخلی ادامه دهند. او گفت اکثر محدودیت‌های امنیتی اعمالی بر اینترنت بین‌الملل و پلتفرم‌ها برداشته شده‌اند غیر از فیلترینگ دو پلتفرم آمریکایی گروه ماینی واتساپ و اینستاگرام. زارع‌پور تاکید کرد این دو پلتفرم برای ادامه فعالیت در ایران باید حداقل به سیاست‌های اعلامی خود درباره مقابله با تروریسم، اعمال خشونت و آموزش خشونت پایبند باشند تا بتوانند در کشور فعالیت کنند . تاکیدی که پس از آن توسط علی‌بهادری جهرمی، سخنگوی دولت تأیید شد. او از وجود کارگروهی گفت که بخشی از مسئولیتش این است که بررسی کند و نگذارد عدم رعایت پروتکل‌های امنیتی در این پلتفرم‌ها سبب ضربه خوردن به کسب و کارهای مردم شود. ولی تاکید کرد این پلتفرم‌ها برای فعالیت در ایران باید حداقل کف قوانین اعلامی خودشان را ببیزند و به آنها پایبند باشند. اتفاقی که البته از سوی گروه متابی پاسخ مانده است. روز جمعه اما یکی دیگر از حامیان طرح صیانت به صراحت گفته بود آنچه اجرا می‌شود فقط محدودیت‌های امنیتی است که تا زمان برداشته شدنشان، به همین متوال ادامه پیدا می‌کند. احمد راستینه، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس که پیش‌تر با ماجراهای فوبتال بر کناری عزیزی خادم نامش سر زبان‌ها افتاده در گفت وگو با جماران درباره محدودیت‌ها تاکید کرده بود این محدودیت‌ها هیچکی امنیتی هستند و طرح صیانت اجرا نشده است. او البته تاکید کرده بود پلتفرم‌هایی چون اینستاگرام به رغم نقش‌شان بر معاش جمع زیادی از مردم به بستری برای ترویج خشونت بدل شده بودند و تاکید کرده بود وزیر ارتباطات قول داده هرچه زودتر پلتفرم‌های جایگزین داخلی برای کسب و کارهای مردم را معرفی کند و کمک‌هایی به زیان‌دیدگان اتفاقات اخیر هم برای جبران خسارت‌شان سخن گفته بود. درحالی که تاووم و اپلیکیشن‌های بین‌المللی ابراز تأسف کرده و خواستار این شده بود در فضایی رقابتی مردم خودشان انتخاب کنند. با این وجود اما به نظر می‌رسد با توجه به اتفاقات اخیر، حساسیت‌های امنیتی بر چالش‌های کسب و کار اولویت یافته‌اند و اگر وزارت ارتباطات نتواند پلتفرم‌های خارجی فعلی را ناچار به پذیرش پروتکل‌های امنیتی اعلامی کند، اینستاگرام و واتساپ دیگر بعید است از فیلترینگ خارج شوند و مردمی که در این پلتفرم‌ها کسب و کار داشتند باید یا به دنبال مسیری برای عبور از چالش این فیلترینگ شوند یا به پلتفرم‌های داخلی مهاجرت کنند که در هر شرایطی احتمال قطعی ندارند و یا شاید گزینه سوم همانی باشد که اخیرا معاون فناوری‌های نوآورانه وزارت ارتباطات در جی تکس دبی مطرح کرد، ساخت پلتفرم‌های خارجی مبتنی مستقل با دارندگان تکنولوژی‌های چرچ ملیتی